

OBJAWY, KTÓRE POWINNY NIEPOKOIĆ KAŻDEGO RODZICA MAŁEGO DZIECKA

SUGESTIE FIZJOTERAPEUTÓW

Objawy, które powinny zaniepokoić każdego rodzica

Ciąża i poród	Dziecko po porodzie
<ul style="list-style-type: none"> • poród po czasie (po 42 tygodniu ciąży), • poród przed czasem (przed 38 tygodniem ciąży), • cięcie cesarskie, • wystąpiło zatrucie ciążowe, • ciąża była podtrzymywana, • wystąpiła ciąża mnoga, • zaistniał konflikt serologiczny, • wystąpiło niedotlenienie dziecka w wyniku okręcenia pępowiną, 	<ul style="list-style-type: none"> • Apgar dziecka poniżej 7, • wysoki poziom bilirubiny u noworodka, • nieprawidłowości w USG głowy bądź bioder, • asymetria <ul style="list-style-type: none"> ○ częściej patrzy w jedną stronę, ○ aktywniejsza jedna połowa ciała, ○ wykorzystuje jedną rękę do zabawy, • prężenie się <ul style="list-style-type: none"> ○ leżąc na plecach lub brzuchu silnie odgina głowę do tyłu, wyginając całe ciało w łuk, • nie lubi leżeć na brzuchu, • reaguje płaczem lub krzykiem na każdą zmianę, • ma często otwarte usta, wypycha język, ślini się, • ma często zaciśnięte dłonie, a kciuk schowany do środka, • w leżeniu na plecach utrzymuje wyprostowane nogi, • nie interesuje się zabawkami, nie chwyta ich, nie bawi się nimi, nie wkłada do buzi, • jest mało ruchliwe (nie zmienia ułożenia ciała), • występują problemy z karmieniem - zaburzenia ssania, polykania, często ulewa się pokarm,
<p style="text-align: center;">Jeżeli występują przynajmniej trzy z wymienionych objawów, koniecznie zgłoś się do lekarza pediatry, neurologa lub do naszej placówki</p>	

JAKIE OBJAWY POWINNY NIEPOKOIĆ RODZICÓW

Dzieci 0-2 r.ż.

Najbliższym obserwatorem rozwoju nowonarodzonego dziecka są rodzice. Zmiany po urodzeniu zachodzą bardzo szybko. Pomiędzy wizytami kontrolnymi dziecko zmienia się czasami radykalnie, szybko rośnie i przybiera na wadze. Dobrze jest, jeśli rodzice świadomi są procesów zachodzących w organizmie dziecka i wiedzą, kiedy należy skonsultować się ze specjalistą.

Grupy ryzyka:

Istnieje niewątpliwa grupa dzieci z tzw. ryzyka, które należy obserwować ze wzmożoną czujnością. Są to: wcześniaki (dzieci urodzone przed 37 tyg. ciąży); dzieci przenoszone (powyżej 42 tyg. ciąży); dzieci urodzone za pomocą carskiego cięcia, z ciąży bliźniaczej i mnogiej; dzieci z niedowagą (poniżej 1,8 kg) i dzieci b. duże (pow. 4,5 kg); dzieci z zagrożonych ciąż; uszkodzenia okołoporodowe; długotrwałe niedotlenienia, silna i długotrwała żółtaczka fizjologiczna

Wiele czynników ryzyka powstaje w czasie ciąży, takich jak: choroby przewlekłe, zakaźne mamy, infekcje i przeziębienia, przyjmowanie leków min. podtrzymujących ciążę i/lub innych, promienie rentgenowskie, niedożywienie matki, palenie papierosów i picie alkoholu w ciąży; młody wiek mamy (poniżej 18 lat); niski wzrost mamy (poniżej 160 cm), waga ciała mamy poniżej 55 kg; nadwaga mamy, krótki odstęp pomiędzy ciążami.

Niepokojące objawy:

Jakie objawy powinny niepokoić rodzica dziecka w wieku 0-2 lata ?

wzmożone napięcie mięśniowe- dziecko pręży się (często podczas karmienia), jest niespokojne, mało śpi, dużo płacze, reaguje płaczem na dotyk

obniżone napięcie mięśniowe - dziecko wiotkie, przelewa się przez ręce; nie stabilizuje głowy (po 3-cim miesiącu życia); mało ruchliwe, stawia mały opór przy ruchach kończyn i główki, wiotkie w stawach; gorzej pije, słabiej ssie, męczy się, czasem krzyczy podczas karmienia

dziecko nie lubi leżeć na brzuchu

dziecko asymetrycznie układa głowę, czasem całe ciało - odgina się w bok

maluch chwytą tylko jedną ręką lub zdecydowanie chętniej jedną ręką (poniżej 8-mego miesiąca życia)

dziecko nie przygląda się bliskim osobom i opiekunom; nie śmieje się

- maluch nie lubi głośnych dźwięków, ostrego światła lub intensywnych zapachów
- dziecko nie lubi przytulania, kołysania i delikatnego huśtania
- dziecko nie obraca się z pleców na brzuch (min. 7 m-c) - uwaga ! Obrót to nie to samo, co upadek (wywracanie się)
- dziecko nie stoi w czworakach (7/8 m-c)
- dziecko nie siada z wyprostowanymi nogami (do 10 m-ca życia)
- dziecko nie umie chwycić zabawki obiema rękami(7 -8 m-c)
- dziecko nie wstaje przy meblach(10-13 m-cy)
- dziecko nie chodzi - nawet wokół mebli (12-15 m-cy)
- dziecko nie lubi kąpieli, obcinania paznokci, strzyżenia i czesania włosów

U kogo szukać porady?

Powyższe objawy powinny skłonić rodzica do konsultacji z lekarzem. Najlepszym specjalistą byłby lekarz

pediatra specjalizujący się we wczesnej interwencji, lekarz rehabilitacji, neurolog dziecięcy. Przydatna jest też opinia fizjoterapeuty/rehabilitanta pracującego z dziećmi (metoda Bobath, Vojta) lub terapeuty integracji sensorycznej. Bardzo często wystarcza pomoc fizjoterapeuty, który nauczy rodzica, jak właściwie pielęgnować dziecko, w jakich pozycjach układać do snu, do karmienia, jak ćwiczyć podczas zwykłych czynności pielęgnacyjnych (wymiana pampersa, kąpiel) itp.

Pamiętajmy, że układ nerwowy dziecka w tym okresie jest bardzo plastyczny. Zatem wszelka praca nad jego usprawnieniem daje bardzo skuteczne efekty i wiele zmienia na lepsze. Nie bójmy się pytać o wszystko, mieć wątpliwości i rozmawiać z lekarzem. Tak się składa, że tylko my rodzice ponosimy 100%-ową odpowiedzialność za nasze dzieci.

SUGESTIE PEDAGOGÓW I PSYCHOLOGA

Do 1 roku	<ul style="list-style-type: none">• nie reaguje na silne dźwięki (np. dzwonek) lub reaguje nadmiernie• nie skupia wzroku przez chwilę na przesuwanej przed oczami grzechotce• nie patrzy na twarz rodzica przy czynnościach pielęgnacyjnych,• nie odwzajemnia przywiązania do bliskiej osoby, uśmiechu, pieszczot, nie boi się obcych• nie śledzi osób i przedmiotów w ruchu, nie odwraca głowy za znikającym z pola widzenia obiektem• nie wydaje innych dźwięków oprócz krzyku• nie wydaje wielu dźwięków głużenia, gruchania: „a-gu”, „e-che” , nie gaworzy (nie powtarza sylab) w odpowiedzi na przemawianie: „da-da”, „ba-ba”
------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • nie odwraca głowy, gdy się je wola • nie reaguje na swoje imię • nie reaguje na krótkie słowa: „daj”, „pa-pa” • nie bawi się „w chowanego”, nie szuka ukrytego przedmiotu • nie przestaje płakać na widok osób bliskich (głos, przytulenie) • nie odróżnia znanych twarzy od nieznanych , nie uśmiecha się na widok znanej mu twarzy • nie śmieje się głośno, nie wydaje okrzyków radości • nie płacze (nie okazuje emocji) • nie przygląda się otoczeniu, przedmiotom • nie ożywia się na widok przygotowań do karmienia • nie utrzymuje podanej do ręki grzechotki, nie potrząsa nią • nie chwyta drobnych przedmiotów w palce • nie manipuluje przedmiotami, nie bawi się dwoma przedmiotami równocześnie • nie dotyka palcami swego odbicia w lustrze • nie naśladuje prostych czynności, jak stukanie łyżką w stół, przewracanie kartek książeczki
2 latek	<ul style="list-style-type: none"> • nie naśladuje demonstrowanych czynności, np. mieszania łyżeczką w kubku, bazgrania ołówkiem • nie wymawia „tata”, „mama” znaczeniowo, nie rozumie prostych poleceń słownych, np. „podaj lalę” • nie mówi przynajmniej kilkudziesięciu słów • nie łączy po 2 słowa w zdaniu np., „mama da” • nie reaguje niepokojem na nieznaną osobę i miejsca • nie rozumie zakazu „nie wolno” • nie wyraża własnych potrzeb inaczej niż płaczem

	<ul style="list-style-type: none"> • nie reaguje gdy ktoś płacze • nie wkłada wypuszczając z dłoni małych przedmiotów do większych, np. klocka do kubka • nie chwyta drobnych przedmiotów z udziałem kciuka • nie wkłada i nie wyjmuje małych przedmiotów z większych • nie pokazuje palcem lub nie mówi o co prosi • nie naśladuje i nie pomaga w czynnościach codziennych • nie używa łyżeczki, nie pije samo z kubka • nie wspina się na sprzęty • nie wskazuje części ciała ani nazwanych przedmiotów na obrazkach • nie buduje wieży z 4-6 klocków, nie potrafi dopasować różnokształtnych elementów do odpowiednich otworów, nie bazgrze, nie naśladuje kreski w rysowaniu • nie interesuje się innymi dziećmi • nie przynosi rzeczy by się czymś pochwalić • nie wskazuje fajnych rzeczy które zobaczył (robak, samolot)
3 latek	<ul style="list-style-type: none"> • nie mówi prostych zdań • nie pomaga w prostych czynnościach domowych, nie rozbiera się, nie potrafi samo umyć rąk • nie zgłasza pragnień np. picia, jedzenia • nie wykonuje 2 poleceń np. „weź lalę”, „daj lali pić” • nie wskazuje przedmiotów wg nazwy • nie naśladuje kresek pionowych i poziomych w rysowaniu • nie buduje prostych zdań • nie podejmuje wspólnych zabaw z dorosłymi, nie wykazuje inicjatywy, twórczości, brak

	<p>zabaw tematycznych i konstrukcyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie wykonuje prostych czynności samoobsługi: mycie, jedzenie, ubieranie, sygnalizowanie potrzeb fizjologicznych • nie przejawia własnej woli, zróżnicowanych reakcji na różne sytuacje społeczne • nie wchodzi i nie schodzi ze schodów samodzielnie • nie skacze z miejsca • nie podnosi szklanki z wodą lub kruchego przedmiotu • nie rozpoznaje przedmiotów wg użytku • nie buduje mostu z 3 klocków, nie próbuje rysować koła, nawlekać koraliki • nie mówi zdaniami, ma ubogi słownik, nie posługuje się wszystkimi częściami mowy, zaimkiem „Ja”, nie mówi wyraźnie • nie przejawia własnego „ja”, własnej woli i pragnień, nie rozstaje się z matką • nie jest samodzielne w prostych czynnościach życia codziennego • nie sygnalizuje i nie załatwia samodzielnie potrzeb fizjologicznych • nie stoi na jednej nodze przez chwilę • nie pedałuje na rowerku • nie próbuje wykonać szerokiego skoku • nie podejmuje prób zabawy z rówieśnikami • nie bawi się tematycznie (bawi się w gotowanie; bawi się autkami-jeździ, parkuje; czesze, karmi lalkę)
<p>Powyżej 4 lat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nie bawi się z rówieśnikami • nie rozmawia swobodnie z rówieśnikami i dorosłymi • nie przecina papieru, • nie rysuje krzyżyka, kółka

- nie kopiuje kształtów niektórych liter,
- nie układa prostych puzzli,
- nie buduje wieży z klocków,
- nie nawleka na sznurek większych koralików.
- nie zadaje pytań,
- nie potrafi opisać prostych emocji (mama jest smutna..),
- nie ma bujnej wyobraźni,
- nie zna kilku piosenek, wierszyków,
- nie zna imion najbliższych mu osób: rodziców, rodzeństwa, krewnych, pań w przedszkolu, kolegów z piaskownicy,
- nie słucha bajek, historii i opowieści.
- nie zapina i odpina guzików,
- nie odkręca butelek
- nie otwiera drzwi lub robi to notorycznie
- nie potrafi myć i wycierać rąk i buzi,
- nie potrafi myć samodzielnie zębów,
- nie korzysta samodzielnie z toalety,
- nie potrafi posmarować chleba masłem,
- nie potrafi korzystać ze sztucców,
- nie potrafi samodzielnie zdjąć i założyć kurtkę, czapkę, szalik.

SUGESTIE LOGOPEDÓW

PROBLEMY Z MOWĄ, CO POWINNO NIEPOKOIĆ?

W rozwoju mowy bardzo ważna jest jedna zasada, że **rozumienie wyprzedza mówienie**. Oznacza to, że dziecko zanim zacznie mówić, rozumie, co do niego się mówi. Najczęściej podstawowe komunikaty rozumie już niemowlę w drugim półroczu życia. **Pierwsze słowa pojawiają się najczęściej około pierwszego roku życia.** P

U DZIECI DO PIERWSZEGO ROKU ŻYCIA NIEPOKOJĄCE JEST:

- 5 miesięczny maluch nie wydaje innych dźwięków poza płaczem
- roczny maluch nie próbuje mówić, nie gaworzy, porozumiewa się gestami.
- roczne dziecko nie reaguje na proste polecenia (np. idź do taty, podaj misia).
- roczne dziecko nie poznaje nowych słów, a jego rozwój mowy się zatrzymał.
- roczny maluch nie reaguje na głos lub zróżnicowane pod względem głośności dźwięki (np. dziecko nie obraca główki w stronę dźwięku, nie budzi się z lekkiego snu przy głośnych dźwiękach lub głosach), a dodatkowo bardzo głośno mówi. Być może dziecko ma problemy ze słuchem.

U DWULATKÓW POWINNO NIEPOKOIĆ:

- dziecko nie różnicuje słuchowo niektórych głosek - b - p, d - t, c - cz, dź - ci i innych. Jeśli pokażesz dwa rysunki - bułkę i półkę - dziecko słysząc słowo bułka wskaże na półkę i odwrotnie. Prawdopodobnie słuch fonematyczny dziecka jest zaburzony.
- dziecko mówiąc, ślini się, wykonuje dziwne ruchy językiem.
- dziecko mówi przez nos i sprawia wrażenie, że jego nosek jest zatkany, a głos stłumiony
- dziecko wysuwa język między zęby podczas wymawiania niektórych głosek.
- dziecko mówi mało i niechętnie, a jego wypowiedzi są niezrozumiałe nawet dla rodziców.
-

W 3 ROKU ŻYCIA DZIECKA NIEPOKOJĄCE JEST:

- dziecko nadal nie buduje zdań
- dziecko zastępuje głoski dziwne brzmiącymi, często nieprzyjemnymi dla ucha, dźwiękami.
- dziecko ma kłopoty z płynną mową i podczas mówienia pojawia się coraz więcej dziwnych gestów, grymasów i min

INNE OBJAWY, KTÓRE POWINNY CIĘ ZANIEPOKOIĆ

OBSZAR INTERAKCJI SPOŁECZNYCH

- jakościowe upośledzenie zdolności do uczestnictwa w naprzemiennych kontaktach społecznych, zarówno w kontakcie z dorosłymi, jak i z innymi dziećmi
- zaburzenia w interakcjach społecznych szczególnie widoczne w relacjach z rówieśnikami :
 - dzieci zdają się być niezainteresowane kontaktem,

- nie biorą udziału we wspólnej zabawie
- nie inicjują kontaktu z innymi dziećmi lub nie utrzymują go po uzyskaniu odpowiedzi
- bawią się jakby obok, równolegle, ale nie razem.

W OBSZARZE KOMUNIKACJI

➤ **komunikacja werbalna**

- braku typowych form komunikowania się na etapie przedwerbalnym, tj. wokalizowania / wskazywania
- w komunikacji werbalnej występują echolalie bezpośrednie i odroczone
- mowa werbalna często nie pełni funkcji komunikacyjnej
- trudności w komunikowaniu potrzeb
- dziecko werbalne nie podtrzymuje dialogu
- nie podejmuje prób komunikacyjnych

➤ **komunikacja niewerbalna**

- brak umiejętności nadawania adekwatnych do sytuacji komunikatów
- nieumiejętność odbierania i interpretowania komunikatów
- amimiczność
- brak niewerbalnych aspektów komunikacji, tj. patrzenia na rozmówcę podczas rozmowy, odczytywania informacji z twarzy rozmówcy, używania gestów, uśmiechu dla podtrzymania kontaktu